

Verkiezingen 2025 en het thema zzp

#	Partij	Schijnzelfstandigheid	Verplichte AOV	Verplichte pensioenafdrachten / andere verplichtingen	Zelfstandigenaftrek	Belastingen (relevante zzp-standpunten)
1	PVV	Geen expliciete nieuwe maatregelen genoemd; nadruk op lastenverlaging en minder overheidsbemoeienis.	Tegen dwingende verplichte AOV (geen expliciet plan voor verplichte AOV in programma).	Geen plan voor nieuwe verplichte pensioenafdrachten voor zzp'ers in programma; wil lastenverlichting.	Geen expliciet voorstel om zelfstandigenaftrek af te schaffen; focus op lastenverlichting voor Nederlanders.	Algemeen: lagere lasten / minder regels; geen concreet belastingpakket voor zzp-specifieke heffingen in programma.
2	GroenLinks / PvdA (GL/PvdA)	Wil schijnzelfstandigheid aanpakken: strengere definities en meer bescherming voor echte werknemers; wil wettelijke verbeteringen rond arbeidsrelaties.	Ondersteunt versterking sociale zekerheid; wil dat risico's beter worden afgedekt (collectieve oplossingen of verplichtingen niet uitgesloten). Programmatekst: meer zekerheid voor werkenden.	Neigt naar betere verplichte dekking en solidariteit; mogelijkheden voor collectieve regelingen voor zelfstandigen worden genoemd.	Wil fiscale regelingen herzien: zelfstandigenaftrek wordt niet onvoorwaardelijk gekoesterd; hervormingen om oneigenlijk gebruik te voorkomen staan in het programma.	Wil belastingstelsel progressiever en met herverdeling; aandacht voor eerlijke bijdrage van ondernemers.
3	VVD	Wil duidelijke wetgeving (nieuwe Zelfstandigenwet / rechtsvermoeden) om schijnzelfstandigheid te verminderen maar ruimte te laten voor echt ondernemerschap; nadruk op eenvoud en administratieve lastenverlichting.	Geen rigide verplichte AOV genoemd; voorkeur voor keuzevrijheid aangevuld met toegankelijke vangnetten.	Wil meer maatwerk: regels die ondernemers ruimte geven, maar ook oplossingen voor pensioen/voorzieningen als dat nodig is (geen grote verplichte pensioenplannen voor zzp'ers in programma).	Streeft naar eenvoud in het fiscale stelsel; wil mogelijk de zelfstandigenaftrek hervormen maar niet abrupt afschaffen — nadruk op eenvoud en doorzicht.	Ondernemersvriendelijk belastingbeleid; stimuleren van ondernemen, minder lasten waar mogelijk.

4	Nieuw Sociaal Contract (NSC)	Volgt aanbevelingen Borstlap: wil rechtsvermoeden werknemer bij lage tarieven en heldere kaders; sterke maatregelen tegen schijnzelfstandigheid, meer werkzekerheid via vaste dienstverbanden.	Neigt naar collectieve oplossingen/meer sociale dekking voor werkenden; expliciete verplichte AOV voor zzp'ers niet altijd genoemd, maar NSC wil dat sociale zekerheden voor alle werkenden gewaarborgd worden.	NSC: prioriteit op sociale zekerheid; wil dat risico's (WIA/WW e.d.) beschikbaar blijven voor alle werkenden — kan duiden op aanvullende verplichtingen/afdrachten.	Wil normeren richting zekerheden; zelfstandigenaftrek wordt niet als prioriteit genoemd — intentie om onzekerheden weg te nemen.	Prioriteit: bestaanszekerheid en eerlijke bijdragen; wil dat contractvormen geen sociale loonkloof creëren.
5	D66	Pleit voor heldere regels tegen schijnzelfstandigheid en voor administratieve eenvoud; wil goede herkenning van echt ondernemerschap. .	D66 staat open voor verbeterde sociale vangnetten; dwingende AOV minder waarschijnlijk — eerder combinaties van collectieve mogelijkheden en individuele keuzes.	Ondersteunt oplossingen voor pensioenvoorziening voor zelfstandigen, vaak via vrijwillige of collectieve constructies in plaats van harde verplichtingen.	D66 pleit voor vereenvoudiging en modernisering van fiscale regels; zelfstandigenaftrek kan onderwerp zijn van hervorming richting eenvoud.	Voor markt- en innovatievriendelijk belastingklimaat met aandacht voor rechtvaardigheid; geen grote extra lasten voor ondernemers.
6	BBB (BoerBurgerBeweging)	Wil boeren/zelfstandigen beschermen; wil tegen ondoordachte regels die zzp'ers kunnen schaden — geen strengere handhaving zonder duidelijke alternatieven genoemd.	Kritisch tegenover extra dwingende lasten voor zelfstandigen; snelle invoering van verplichte AOV wordt niet ondersteund.	Geen pleidooi voor extra verplichte pensioenafdrachten; wil behoud van ondernemersvrijheid voor agrarische zzp'ers en zelfstandigen.	Bescherming van bestaande aftrekken/voordelen voor kleine ondernemers staat vaak centraal; terughoudend naar strenge afbouw.	Belastingen: wil lastenverlichting voor ondernemers/agrariërs; geen extra heffingen.
7	CDA	Wil heldere kaders tegen schijnzelfstandigheid, maar ook oog voor echte ondernemers; pleit voor rechtszekerheid en praktische uitvoerbaarheid.	CDA ziet nut in betere sociale voorzieningen voor zelfstandigen, maar pleit meestal voor combinatie van vrijwillige en collectieve mogelijkheden (geen strikte verplichte AOV in programma).	CDA benadrukt zorgen over bestaanszekerheid en ziet rol voor (collectieve) oplossingen; verplichte pensioenen voor zzp niet concreet als dwingend plan genoemd.	CDA wil fiscale duidelijkheid en eenvoud; zelfstandigenaftrek onderwerp van overleg/hervorming, niet abrupt schrappen.	Belastingen: evenwicht tussen draagkracht en ondernemersklimaat; geen radicale belastingverzwaring voor zzp'ers.
8	SP	Wil actief optreden tegen schijnzelfstandigheid; vaak pleit SP voor strengere handhaving en bescherming van werkenden.	SP steunt verplichte sociale verzekeringen/collectieve oplossingen voor arbeidsongeschiktheid; sympathiseert met verplichte AOV/collectieve dekking.	SP pleit vaak voor solidariteit en verplichtingen richting sociale zekerheid (dus: meer afdrachten/collectieve verzekeringen voor zelfstandigen mogelijk).	Wil fiscale regelingen eerlijker maken; zelfstandigenaftrek wordt kritisch bekeken als die ten koste gaat van sociale zekerheid.	Belastingen: progressiever stelsel en eerlijkere bijdragen van ondernemers/inkomens.

9	DENK	Duidelijke focus op erkenning en bescherming van zelfstandigen; wil schijnzelfstandigheid tegengaan en wettelijke erkenning van zzp-status.	DENK bespreekt betaalbare collectieve AOV met mogelijk opt-out/keuzemogelijkheden; wil dekking voor zelfstandigen.	DENK staat open voor collectieve voorzieningen; niet per se harde verplichte pensioenafdrachten vermeld maar wel aandacht voor dekking.	Wil fiscale maatregelen die echte zelfstandigheid ondersteunen; zelfstandigenaftrek wordt onderwerp van zorg en hervorming.	DENK pleit voor eerlijke fiscale behandeling en bescherming van kleine ondernemers.
10	Partij voor de Dieren (PvdD)	Ziet ook risico's van schijnzelfstandigheid; wil bescherming van werkenden en sociale zekerheid.	Neigt naar solidariteit/collectieve oplossingen; verplichte AOV kan op interesse stuiten om bestaanszekerheid te waarborgen.	Pleit voor sociale bescherming en omschrijft dat pensioenzaken voor zelfstandigen geregeld moeten worden — mogelijk via collectieve regelingen.	Staat open voor herziening van fiscale regelingen ten gunste van duurzaamheid en sociale doelstellingen; zelfstandigenaftrek mogelijk onderwerp van hervorming.	Wil eerlijke belastingheffing en milieugerichte fiscale instrumenten; geen extra lasten specifiek voor kleinschalig ondernemen.
11	Forum voor Democratie (FvD)	Over het algemeen voor minder regels en veel vrijheid; geen sterke pleidooien voor strenge handhaving van schijnzelfstandigheid in kernteksten.	Tegen verplichte overheidsverplichtingen die ondernemers veel kosten; afwijzing van dwingende AOV-plicht.	Tegen extra verplichte afdrachten waar mogelijk; wil zo veel mogelijk ondernemersvrijheid.	Wil fiscale voordelen en eenvoudige regels voor ondernemers; behoud van aftrekmogelijkheden waarschijnlijk.	Lage lasten en lage belastingdruk voor ondernemers zijn prioriteit.
12	SGP	Conservatieve partij; wil rechtszekerheid en bescherming voor werknemers, maar ook ruimte voor kleine ondernemers — geen nadrukkelijke pleit voor zware dwangmaatregelen in programma.	Terughoudend ten opzichte van nieuwe verplichte lasten; eerder bescherming via bestaande sociale stelsels.	Geen expliciet plan voor verplichte pensioenafdrachten voor zzp'ers genoemd; wil zekerheid voor kwetsbaren.	Behoud en eenvoud van ondernemersregelingen wordt gewaardeerd; geen radicale afbouw gepland.	Nadruk op fiscale stabiliteit en voorspelbaarheid; geen extra druk op kleine ondernemers.
13	ChristenUnie	Wil schijnzelfstandigheid tegengaan en sociale bescherming verbeteren; pleit voor solidere regels met oog voor kleine zelfstandigen.	ChristenUnie ondersteunt versterking van sociale dekking; kan openstaan voor verplichte of collectieve oplossingen (bij uitzondering).	Hecht aan solidariteit en zorg voor kwetsbaren; oplossingen voor pensioenen/afdrachten voor zelfstandigen verdienen aandacht.	Nadruk op rechtvaardige fiscale behandeling; zelfstandigenaftrek kan onderwerp van hervorming in kader van eerlijkheid.	Belastingbeleid gericht op sociale samenhang; geen onnodige belemmeringen voor ondernemerschap.
14	Volt	Voor heldere regels om schijnzelfstandigheid tegen te gaan maar met nadruk op Europese harmonisatie en ondernemersvriendelijkheid.	Stemt voor toegankelijke sociale vangnetten; verplichting wordt afgewogen met keuzevrijheid.	Voor innovatieve / collectieve pensioenoplossingen voor zelfstandigen; geen rigide verplichte heffing genoemd.	Werkt aan modernisering van fiscale regels; zelfstandigenaftrek kan worden aangepast richting eenvoud en eerlijkheid.	Euro-georiënteerde, progressieve benadering van belasting en sociale zekerheid.

15	JA21	Wil minder regeldruk en meer ruimte voor zzp'ers; terughoudend ten aanzien van nieuwe wetten die zelfstandigheid kunnen beperken.	Tegen dwingende verplichte AOV/afdrachten die ondernemers belemmeren.	Tegen extra verplichte pensioenafdrachten voor zelfstandigen; wil behoud van ondernemersvrijheid.	Willen fiscale voordelen en eenvoud voor zelfstandigen behouden; geen ruime steun voor afschaffing zelfstandigenaftrek.	Laag belasting-/lastenbeleid voor ondernemerschap.
16	Vrede voor Dieren	Kleinere partij; programma legt focus op dierenwelzijn, maar ook op sociale zekerheid — weinig concrete zzp-maatregelen expliciet genoemd in algemene partijpublicaties.	Niet concreet benoemd in openbare programma-overzichten.	Niet concreet benoemd.	Niet concreet benoemd.	Geen specifieke zzp-belastingvoorstellen in zicht.
17	BVNL	Sterk cliëntgericht op nationale belangen en minder regulering; duidelijke tegenstander van zware regulering van zelfstandigen.	Tegen verplichte AOV/extra afdrachten voor zelfstandigen.	Afwijzend tegenover extra verplichte pensioenafdrachten; wil ondernemersvrijheid.	Wil behoud en mogelijk uitbreiding van ondernemersvriendelijke fiscale regels.	Lage lasten / belastingverlaging voor ondernemers.
18	BIJ1	Wil ongelijkheid bestrijden; pleit voor sterke bescherming voor werkenden en actieve aanpak van schijnzelfstandigheid.	Ondersteunt collectieve oplossingen en solidariteit; positief ten aanzien van verplichte sociale dekking.	Pleit voor stevige sociale zekerheid en regels die ondernemers niet uitsluiten van bescherming.	Kritisch over fiscale voordelen voor hogere inkomens; zelfstandigenaftrek kan kritisch bekeken worden.	Progressieve belastingpolitiek voor herverdeling.
19	LP (Libertaire Partij)	Minimalistische staat; tegen regulering die zelfstandigen beperkt — weinig steun voor maatregelen tegen schijnzelfstandigheid die ondernemersvrijheid aantasten.	Fel tegen verplichte AOV; wil vrijwillige privémarktoplossingen.	Tegen verplichte pensioenafdrachten; voorkeur voor privé-oplossingen.	Grote waardering voor aftrekmogelijkheden; tegen belemmering van ondernemersvoordelen.	Voor zo laag mogelijke belastingen en minimale overheidsinterventie.
20	50PLUS	Representatie van ouderen; programma richt zich op pensioenen en ouderenvoorzieningen — expliciete zzp-maatregelen beperkte aandacht in overzichtsbronnen.	Gericht op betaalbare inkomensvoorzieningen voor ouderen; zzp-AOV niet prominent.	Prioriteit pensioenen voor ouderen/uitkeringsgerechtigden; weinig concrete zzp-verplichtingen voor jongeren/zzp.	Niet duidelijk in partijoverzichten; geen sterke claim.	Belastingen: focus op zekerheid voor ouderen; geen groot zzp-pakket.

21	Piratenpartij	Focus op digitale vrijheid en burgerrechten; praktische zzp-regels niet uitgebreid behandeld in kernprogramma's.	Niet expliciet genoemd.	Niet expliciet genoemd.	Wil eenvoud en minder bureaucratie (dus voordelen voor zelfstandigen indirect).	Vaak pleit voor lagere administratieve lasten; geen uitgebreide belastingvisie voor zzp.
22	FNP (Fryske Nasjonale Partij)	Regionale focus; weinig concrete landelijke zzp-maatregelen in landelijk programma-samenvattingen.	Niet concreet benoemd.	Niet concreet benoemd.	Geen expliciet standpunt in toegankelijke samenvattingen.	Regionale fiscaliteit en steun voor lokale ondernemers kan prioriteit zijn; geen landelijke zzp-pakket.
23	Vrij Verbond	Wetgeving moet beschermen tegen uitbuiting, niet tegen vrije afspraken tussen partijen. Zorg voor voorspelbare regels.	Pleit voor basisinkomen voor iedereen.	Pensioen wordt keus voor iedereen.	Belastingvrije voet van 30.000, daarboven belasting voor 1 tarief.	Belastingverlaging voor ondernemers.
24	DE LINIE	Klein/nieuw; geen uitgebreide zzp-standpunten in openbare overzichten.	Niet concreet genoemd.	Niet concreet genoemd.	Geen expliciet standpunt gevonden.	
25	NL PLAN	Klein/nieuw; geen duidelijke landelijke zzp-voorstellen.	Niet concreet genoemd.	Niet concreet genoemd.	Geen expliciet standpunt gevonden.	
26	ELLECT	Klein/nieuw; geen expliciete landelijke zzp-punten.	Niet concreet genoemd.	Niet concreet genoemd.	Niet concreet genoemd.	
27	Partij voor de Rechtsstaat	Klein/nieuw; geen concrete zzp-standpunten in programmasamenvatting.	Niet concreet genoemd.	Niet concreet genoemd.	Niet concreet genoemd.	